

Officier in beeld

‘De Aanklagers’ is een vierdelige VARA-reportage gemaakt door Daniëlle van Lieshout en Coen Verbraak. Afgelopen maand is het uitgezonden. “In eerste instantie wilden we zaken als Wilders en MH17, maar dat kon niet. Die waren te gevoelig.”

“Bij praatprogramma’s op televisie schuiven advocaten aan om over strafzaken te vertellen. Bij een grote zaak zit soms een hoofdofficier of Herman Bolhaar in de studio. Maar je hoorde nooit iets over de officier van

benen in de modder staat en leiding geeft aan het opsporingsonderzoek.” Ze overlegde met het toenmalig hoofd OM-communicatie Erwin Schievink. Ze spraken elkaar in een restaurant op het Amsterdamse Westergasterrein.

“Ik dacht dat een officier iemand was die de eis voorlas”

justitie zelf.” Daniëlle van Lieshout werkte voor de redactie van Pauw en Witteman. In 2013 volgde ze de ‘Journalistencursus Strafrecht en OM’ die elk jaar, door het OM, wordt aangeboden. “Mijn beeld van een officier was een strenge *crime fighter* die uit was op een veroordeling. Ik was verrast over de verhalen die ik tijdens de cursus hoorde.”

Geen flauw idee

Daniëlle van Lieshout zit aan een kantinetafel van de VARA. Ze haalt koffie uit de automaat en kijkt even naar buiten, over het Media Park.

“Na de cursus speelde ik met het idee om een documentaire te maken over het échte werk van de officier. “Ik wilde laten zien dat een officier met beide

Vrijblijvend. Daniëlle vertelde dat ze officieren wilde volgen en Schievink zei dat er veel mogelijk was. Maar er ontbrak één persoon in de opzet: een regisseur. Wie zou geschikt zijn om de regie te voeren, interviews af te nemen en montageaanwijzingen te geven? “Op dat moment stapte Coen Verbraak het restaurant binnen en ging aan het tafeltje naast ons zitten. Erwin en ik keken elkaar aan en dachten; daar heb je er een. We vroegen hem erbij te komen zitten.” Dezelfde middag legde Verbraak het plan voor aan de VARA.

“Eerlijk gezegd had ikzelf ook geen flauw idee,” vertelt Coen Verbraak tijdens een telefonisch interview. “Ik dacht dat een officier iemand was die de eis voorlas.”

Spitten naar speerpunten

Het plan heeft geresulteerd in de vierdelige VARA-reportage ‘De Aanklagers’ die de afgelopen maand op de televisie is getoond. Redacteur Daniëlle: “In eerste instantie wilden we zaken als Wilders en MH17, maar dat kon niet. Die waren te gevoelig. We wilden een zedenzaak om de impact van een zaak als Robert M. te laten zien. En we zochten naar mensenhandel, TBS en jihad – want de eerste jihadofficier was net aangesteld.”

Van april tot oktober 2014 volgden aanvankelijk twee VARA-redacteuren het OM. Ze bekeken hoe de organisatie in elkaar zat, liepen met officieren mee, bezochten ZSM en woonden TOM-zittingen bij. Op hun wensenlijstje stond ook een bezoek aan het Hit en Run Cargoteam in Rotterdam. “Zover is het niet gekomen.”

Van Lieshout: “Ik spitte het jaarverslag door op speerpunten. Criminele jeugdgroepen vond ik een mooie, maar gaandeweg waren die allemaal opgelost. Uiteindelijk werd ingezoomd op drie parketten en negen officieren om het behapbaar te maken: Amsterdam, Den Haag en Limburg. In Den Haag heerste onrust in de Schilderswijk, in Amsterdam woedde de liquidatieoorlog en Limburg was interessant door de aanpak van drugs en het internationaal karakter.”

Je schrikt je dood

Coen Verbraak: “Vooraf zijn geheimhoudingsverklaringen getekend. We mochten uiteraard met de opnames geen personen of rechtszaken in gevaar brengen.”

De aanklagers

Nicole Vogelenzang, officier bij het Landelijk Parket, eenheid Rotterdam

Diana van Gosen, officier van justitie bij arrondissementsparket Den Haag

Justin Louman, officier van justitie bij het Landelijk Parket, eenheid Randstad-Noord

Jolanda de Boer, officier van justitie bij arrondissementsparket Amsterdam

Simon Minks, advocaat-generaal bij het Ressortsparket, vestiging Den Haag

Anne-Katrien Banning, officier van justitie bij arrondissementsparket Den Haag

Dävid van Kuppeveld, officier van justitie bij arrondissementsparket Limburg

Maaïke van Kampen, officier van justitie bij arrondissementsparket Amsterdam

Carolijn Eijgenraam, officier van justitie bij arrondissementsparket Den Haag

Van Lieshout: "Als mensen niet in beeld wilden dan zorgden we dat de camera vanuit een ander perspectief werd neergezet. Dan keken we vanaf hun schouder mee. Het was soms kunst en vliegwerk, maar we kwamen er altijd uit."

waarmee een politie-inval wordt afgestemd en getimed. Dat was indrukwekkend. En dan ga je mee met zo'n arrestatie-eenheid die binnenvalt. Dat maakt veel indruk. Je schrikt je dood. Het overvalt je echt. Dan denk je: hoe moet dat voor die mensen zijn

verkrachtte vrouw die naakt een café binnen liep. Twee dagen later stonden we op locatie om een doorzoeking te filmen met dezelfde officier. Gaat zijn telefoon dat iemand een kindje over de balustrade had gegooid. Toen dacht ik: dit is het échte werk, de telefoon staat altijd aan. In een *split second* heb je er een volgende zaak bij. Dat was moeilijk te vangen op televisie." "Ik heb de indruk dat de werkdruk wel hoog is," vertelt regisseur Verbraak. "Ik heb de officieren gevraagd of ze zich nog twintig jaar dit werk zagen doen. Hun antwoord: Nee, fysiek is het niet vol te houden. Het is roofofbouw op jezelf."

"We mochten uiteraard geen personen of rechtszaken in gevaar brengen"

Het werden zeventig draaidagen. "We wilden heel graag mee naar een plaats delict. Heel veel officieren wilden daar niet aan. Maar gelukkig werd een 'goede' moord gepleegd tijdens het piket van een officier die ons wel wilde laten filmen. Dat werd de openingsscène. Een witte tent. Een lijk."

Van Lieshout: "We mochten mee naar binnen met een camera. Maar in de montage hebben we toch de beelden weggelaten en alleen de reactie van de officier laten horen: "Oh, zijn been ligt er helemaal af..." Dat had veel meer impact. Het beeld van die dode man was gruwelijk. Dat vergeet ik nooit meer."

Coen Verbraak: "Wat mij het meest is bijgebleven is de zorgvuldigheid

die daarbinnen liggen te slapen?"

De draaidagen in Hongarije worden genoemd. De crew mocht de verhoren van de Roma-meisjes van de Hongaarse autoriteiten niet filmen, maar daarvoor in de plaats werd een gesprekje opgenomen met een meisje dat langs de snelweg tippelde: "In en in triest."

Of die keer dat een productielocatie voor drugs werd opgerold. Dat iemand de hele dag in zo'n lab tussen die zuren en borrelende ketels stond: "Zo mistroostig."

Roofbouw

Van Lieshout: "We waren de hele dag met de officier in touw. 's Avonds belde ik hem nog even. Toen zei hij dat hij nog geen vijf minuten thuis was en een telefoontje kreeg over een

Goed bereid kost even tijd

De reportage over het werk van de officier is voor de publieke omroep naar verhouding een groot project, dat ettelijke tonnen heeft gekost.

Verbraak: "Ik wilde veel kunnen draaien en veel kunnen monteren. Dat is ook het succes geworden. Je kunt het zien. Soms we maar vier minuten film na een hele dag monteren. Het deed me denken aan een tegelspreuk in de snackbar waar ik als 16-jarig jongetje werkte: 'Goed bereid kost even tijd'. Dat geldt voor frikadellen, maar zeker ook voor dit werk. Er zit gewoon heel veel tijd in en het is heel fijn dat we die van het OM en de VARA hebben gekregen."

De reportage is goed geland en wordt mooi gevonden en positief beoordeeld op social media en in de krant. Verbraak: "Ik zag een tweet voorbijgaan met: 'Ik studeer rechten en weet nu dat ik officier wil worden'. Dat is leuk. De officieren uit ons programma zijn ambassadeurs van het vak. Zij laten bij uitstek zien waarom hun werk zo belangrijk is." ■